

Кудлай Надія Олександрівна
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Варипаєв О.М.

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ЇХ ЗАХИСТ У ПРАВОВОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ

Права людини – це природні можливості індивіда, що забезпечують її життя, людську гідність і свободу діяльності у всіх сферах суспільного життя. Права людини мають природну сутність і є невід’ємними від індивіда, вони позатериторіальні і позанаціональні, існують незалежно від закріплення в законодавчих актах держави, є об’єктом міжнародно-правового регулювання захисту.

Основними правами людини є:

1) можливості людини діяти певним чином або утримуватися від певних дій, спрямованих на задоволення потреб, без яких вона не в змозі нормально існувати і розвиватися;

2) можливості, що обумовлені біологічною сутністю людини, належать їй від народження і не потребують дозволу з боку кого б там не було, у тому числі держави – це природні невідчужувані права;

3) можливості, які не обмежені територією держави і не залежать від національної належності людини, вони походять від природи людини і покликані формувати та підтримувати в людині почуття власної гідності, її індивідуальність;

4) можливості, що є залежними (у плані здійснення) від можливостей суспільства – рівня його економічного, політико-соціального, духовно-культурного розвитку. Зрозуміло, що рівень розвитку суспільства не залишається незмінним, так само, як і потреби самої людини;

5) можливості, що мають правовий характер, оскільки внесені до законодавчих актів, які створені в межах держави і на міжнародному рівні. Визнання, дотримання, охорона і захист державами (у результаті угод) основних прав людини, закріплених на міжнародному рівні, є свідченням про те, що вони стали не лише об’єктом міжнародного регулювання, але й міжнародними стандартами.

Реалізація та захист прав людини в світі. Положення про права людини, що містяться у статтях Статуту Організації Об’єднаних Націй (далі – ООН) стали основою становлення нового інституту права – міжнародного захисту прав людини і основних свобод. 10 грудня 1948 р. Генеральна Асамблея ООН затвердила Загальну декларацію прав людини, яка проголосила центральний пункт концепції прав людини – визнання людської гідності кожної особи. 10 грудня відзначається в усьому світі, як День прав людини. Права людини набули цінності, яка належить усьому міжнародному співтовариству.

Права людини отримали обґрунтування в міжнародному праві, як правовий стандарт до якого повинні прагнути всі народи і держави. З моменту визнання цих прав кожна людина набувала певного правового статусу відповідно до міжнародного гуманітарного і, разом із ним, національного права. Комплекс міжнародних документів – Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права та Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, прийняті ООН у 1966 р.

Істотний внесок у встановлення стандартів у галузі прав людини здійснює Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ). Нині до її складу входять 57 держав-членів.

До сучасних міжнародно-правових актів належать:

– *Міжнародний білль про права людини*, що проголошує невід’ємні права і основні свободи людини; угоди, спрямовані на запобігання і покарання злочинів, що призводять до грубих масових порушень прав людини (Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26 жовтня 1968 р., Конвенція про запобігання злочину геноциду і покарання за нього від 9 грудня 1948 р.);

– конвенції, спрямовані на захист груп населення, що потребують особливої турботи з боку держави (Конвенція про права дитини 1989 р., Конвенція про охорону материнства 1952 р., Конвенція про статус осіб без громадянства 1954 р. та ін.);

– конвенції, що мають на меті захист індивіда від зловживань з боку державних органів і посадових осіб. А також документи, що передбачають можливість окремих осіб домагатися розгляду їх скарг (петицій) на свій уряд у міжнародних органах (Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, поводження та покарання від 10 грудня 1984 р., Женевські конвенції 1949 р. про захист жертв війни і Додаткові протоколи до них 1977 р., Факультативний протокол та ін.).

Кожна країна світу, що взяла на себе зобов'язання виконувати міжнародні конвенції, у тому числі про права людини, повинна керуватися принципами і нормами цих угод у своєму внутрішньому законодавстві.

Держави, що взяли на себе зобов'язання виконувати міжнародні документи про права людини, зобов'язані створити умови для здійснення і захисту прав кожної людини. Практично всі сучасні конституції демократичних держав мають норми, які у загальній формі гарантують непорушність основних прав людини.

Також слід зазначити, що Україна є стороною практично всіх багатосторонніх конвенцій ООН в галузі прав людини.

Європейський суд з прав людини – це міжнародна судова установа, уповноважена розглядати заяви осіб, які скаржаться на порушення своїх прав, передбачених Європейською конвенцією з прав людини. Конвенція є міжнародним договором, на підставі якого значна кількість європейських держав домовилися забезпечувати певні основні права. Ці права викладені у самій Конвенції.

Європейський суд є наднаціональною міжнародною судовою установою, яка розглядає скарги осіб щодо порушення їхніх прав державами – сторонами Конвенції.

Лук'яненко Віктор Олександрович
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. іст. наук, проф. Воронянський О.В.

ОСОБИСТІСТЬ І ПРАВОВА ДЕРЖАВА

Перед тим, як розкривати головні питання, такі як: особистість, право, держава, потрібно зрозуміти суть цих значень, бо людина, яка не уявляє про що йде мова, не зможе засвоїти потрібну інформацію.

Так що саме ховається під терміном держава? В багатьох підручниках і Інтернет ресурсах зазначено, що держава – це політико-територіальна організація суспільства, яка має на меті контролювати певні аспекти прав людей на певній території, за допомогою апарату примусу, податкової системи та інших інститутів, а в разі недотримання юридичних норм, може призвести до обмеження свободи у передбачених законом випадках. На мою думку, держава є яскравим прикладом структури, яка завжди розвивається. Візьмемо, наприклад, період «Первісного суспільства». У людей була одна ціль – вижити. Для цього їм допомагали дружня співпраця і залежність від природи. Більш авторитетні особи керували всім в общинах. Первісні люди не звертали уваги на конкуренцію, на стан життя інших, Вони просто виконували свою роботу. Згодом із збільшенням кількості населення та вдосконаленням знарядь праці відбувся розподіл видів діяльності. Це призвело до ефективності роботи і надлишку виробленої продукту. Цей надлишок люди почали обмінювати на більш потрібні ресурси для задовільного життя. Суспільство розкололось на групи людей з різними рівнями життя. В цьому випадку авторитет не сильно допоможе. Люди, які більше за всіх бажали мати владу робили все необхідне, щоб цього добитись, а коли влада була в їх руках, вони, задля реалізації серйозних намірів, все частіше почали застосовувати примус та насильство. Почалось багато конфліктів між населенням і народ